

Církev a společnost. Slovo k 100. výročí CČSH.

Návrh dokumentu připravený věroučnou komisí k celocírkevní diskusi – 3. 6. 2019

Naše povolání a cesta

Církev československá husitská si rozumí jako společenství věřících, kteří jsou povoláni ke sdílení a zvěstování Kristova evangelia (1 Pt 2,9). Od svého vzniku v lednu roku 1920 se profilovala jako církev otevřená vůči společnosti a snažila se kultivovat její hodnoty svobody, demokracie a vlasteneckého entuziasmu. Uvědomovala si, že bez svobody svědomí před Bohem žádný národ skutečné svobody a demokracie nedosáhne. Stejně tak vycházela z přesvědčení, že nelze dospět k opravdové lásce k vlasti bez připomínání si křesťanského svědectví, které vyzdihováním hodnot nenásilí, milosrdenství a oběti staví hráz hrubému nacionalismu. Touha napravit narušené mezilidské vztahy v církvi i ve společnosti ji vedla k demokratizaci církevní instituce, k účasti laiků na církevní správě, k překladu bohoslužby a obřadů do mateřského jazyka a k budování rozsáhlé sociální a charitativní práce, vzdělávací a osvětové činnosti, umělecké tvorby a dalším aktivitám, které si našly široké pozitivní odezvy a jež naplnily Duchem Kristovým řadu snah mladé republiky. Její služba ve společnosti vycházela z vědomí, že je jednou z forem obecné církve, v níž nacházejí svůj domov ti, kteří by jinak zůstali stranou zvěsti o Bohu Otci, spásy v jeho Synu a obdarování jeho Duchem. V dobách totalitních režimů, které ji vykázaly na okraj společnosti a omezily možnosti jejího veřejného působení, církev utvářela duchovní, názorovou i hodnotovou alternativu k státem řízenému pojetí reality. Navzdory nejrůznějším omezením se jí dařilo šířit zvěst evangelia a rozvíjet tradiční i nové formy spirituality. Od obnovení demokracie v globalizované a názorově pluralitní společnosti se snaží účinněji naplňovat povolání ke hlásání Božího slova, hájit křesťanské hodnoty, zejména hodnotu lásky k Bohu a k bližnímu, a na nich stavět nové formy společenského života a mezilidských vztahů.

Vědomí obnovy

Církev československá husitská se považuje za společenství ospravedlněných hříšníků (ZV, ot. 7). Je si vědoma, že v jejích dějinách nejsou jen světlá místa, ale též stíny. Už její vznik a první léta jejího působení jsou poznamenány dramaty rozkolů, které jsou výrazem nejednoty následovníků Ježíše Krista. Namísto proklamovaného obecnství Ducha Kristova někdy upadala do vnitřních svárů a animozit. Ve snaze vyjít vstříc světu a jeho potřebám církev často zapomínala na osobní modlitbu a bohoslužebné společenství. Neřídila se vždy Kristovými slovy „hledejte nejprve jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno (Mt 6,33)“, ale příliš spoléhala na světské prostředky. Její dějiny nejsou ověněny jen hrdinskými činy mučedníků a vyznavačů, ale jsou postiženy i zbabělostí, alibismem či přehnanou opatrností. Církev omilostněných hříšníků je nesena vědomím nutnosti vyznávání vin, změny smýšlení a neustálé obnovy.

Sepětí s národní tradicí

Církev československá husitská si byla od svého vzniku vědoma důležitosti péče o národní křesťanské tradice, kterým vždy rozuměla jako zpřítomnění Božího slova ve své kultuře. Křesťanství k nám proniklo skrze osvojení biblického svědectví našimi předky a skrze činy, které určily zvláštní místní ráz křesťanství. Církev si připomíná odvahu soluňských bratří Cyrila a Metoděje, kteří se pokusili vyjádřit křesťanství v jazyce, jenž byl v našich zemích srozumitelný, a položili tak základ naší křesťanské víře,

naší jazykové identitě, slovesné kultuře a vzdělanosti. Oceňuje přínos knížete Václava, který pojal svoji panovnickou funkci jako službu národnímu společenství, a stal se tak symbolem české státnosti. Církev si hluboce váží mučednické smrti Mistra Jana Husa, který v našich zemích zpřítomnil význam Kristovy oběti. Vysoce hodnotí dílo Jana Amose Komenského, který nás naučil pojímat výchovu a vzdělání jako jednu ze zásadních křesťanských a všelidských hodnot. Církev s respektem přistupuje k duchovnímu odkazu Tomáše G. Masaryka a k jeho činům, které umožnily nejen vznik samostatného demokratického Československa, ale i naší Církve československé husitské. S uznáním se obrací ke svému prvnímu patriarchovi Karlu Farskému a k dalším zakladatelům, duchovním i laikům, kteří možnost založit novou církev realizovali, i ke generacím jejich nástupců, kteří zprostředkovali poznání Boha v Kristu Ježíši až do naší doby.

Poměr k světovému křesťanství, ekuméně a dialogu

Církev československá husitská se cítí být vedle péče o národní tradice povolána k účasti na životě různých podob světového společenství církví, s kterými je spojena živým slovem Písma, starokřesťanskými vyznáními, svátostnou a liturgickou praxí, tradicí apoštolské církve, mučedníků, vyznavačů a církevních otců, jako byli Justin, Ireneus, Tertullián, Origenes, Kapadočané, Augustin, Jan Zlatoústý, Boethius, Benedikt z Nursie, Anselm z Canterbury, František a Klára z Assisi, Tomáš Akvinský, Bonaventura, John Wiclef, Martin Luther, Filip Melancton, Erasmus Rotterdamský, Jan Kalvín a mnozí další, které si připomíná v listopadovém svátku všech mučedníků a svědků Páně. Církev nezapomíná ani na víru a odvahu mučedníků totalitních režimů, na moderní reformní myslitele posledních staletí a na aktéry ekumenického hnutí, které dalo vznik Světové radě církví a řadě dalších platforem, na nichž se mohou církve setkávat a hledat různé formy jednoty a spolupráce. Církev československá husitská si je vědoma svého sepětí s judaismem i nutnosti hledání porozumění mezi náboženstvími a rozvíjení dialogu se společností, která náboženství často *a priori* odmítá.

Služba Bohu a pomoc člověku

Církev československá husitská si je vědoma, že vztahy mezi lidmi by měly být určovány láskou k bližnímu, neboť vytvářejí místa, ve kterých se zvláštním způsobem zpřítomňuje její Pán podle zaslíbení evangelia: „Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich (Mt 18,20).“ Uzdravení a obnova vztahů mezi Bohem a lidmi je proces, který se v církvi realizuje pravidelnou účastí v bohoslužebném společenství náboženské obce, ve společné modlitbě a přijímání svátostí, při četbě Písma, v jeho výkladu i ve vzájemném povzbuzování. Setkávání s Pánem a život v Duchu svatém vede církev k péči o svět, která se uskutečňuje zvěstováním evangelia, v kazatelském a misijním povolání, v rozšiřování znalosti biblického slova a v kultivaci náboženského myšlení pěstováním akademické teologie, a současně i různými formami diakonie, v charitativní a sociální činnosti, ve snaze o nalezení vyšší kvality života, ve vzdělávání a v nejrůznějších kulturních aktivitách. V následování Ježíše Krista vzdáváme díky Bohu za prokázaná dobrodiní, za jeho lásku k nám a radost, kterou nám život s ním přináší.

Požehnání všemohoucího Boha Otce a mír Ježíše Krista i milost Ducha svatého, nechť sestoupí na nás a zůstane nám i budoucím.